

Lektion 2: Café Jelinek

(rivi 1) Alle **Wiener** Kaffeehäuser **sind schön** ... *Kaikki wieniläiset kahvilat ovat mukavia...*

Wiener [ie = i:] on adjektiivi kaupunginimestä Wien. Saman mallin mukaan voi muodostaa lähes kaikista kaupunginimistä vastaan adjektiivin. Sillä on sama taipumaton muoto yksikössä ja monikossa.

Muoto **sind** on *olla*-verbin monikon kolmas persoona. **Palauta mieleesi, miten saksan *olla*-verbi taipuu.**

Adjektiivi **schön** ei tarkoita ainoastaan *kaunista*, vaan myös *mukavaa, kivaa* (engl. nice)

... aber das Café Jelinek...

(rivi 2) ... ist besonders schön. ... *on erityisen mukava.*

Vielleicht **ist es** etwas altmodisch, aber ... *Ehkä se on vähän vanhanaikainen, mutta ...*

Tässä on käänteinen sanajärjestys (ensin verbi ja sitten tekijä), koska lause alkaa jollakin muulla sanalla (määreellä) kuin tekijä (subjekti). **Miten saksan v-kirjain (vielleicht) äännetään? (vrt. oppikirja s. 9)**

Es viittaa das-sukuiseen sanaan **Café**.

(rivi 3) ... das Stammcafé von Hanna Lahti *Hanna Lahden kantakahvila*

Prepositiolla **von** voit ilmaista genetiiviä. „Omistaja“ tulee „omistettavan“ jälkeen. Vrt. Wien ist die Hauptstadt von Österreich. *Wien on Itävallan pääkaupunki.*

Miten sanot, että Helsinki on Suomen pääkaupunki?

(rivi 4) **Entschuldigung**, ist hier noch frei? *Anteeksi, onko tässä vielä vapaata?*

Kysymyslause alkaa verbillä, jos lauseessa ei ole kysymyssanaa.

(rivi 5) Das ist ja **eine** Überraschung! *Tämäpä on yllätys.*

Eine on die-sukuisten sanojen epämääräinen artikkeli. Epämääräistä artikkelia käytetään, kun esine tai asia mainitaan ensimmäisen kerran.

(rivi 6) **Grüß dich**, Hanna! *Hei,/Moi, Hanna!*

Schön, du bist wieder **da**. *Kiva, (että) olet taas täällä/paikalla.*

Darf ich vorstellen? *Saanko esitellä?* Jos lauseessa on kaksi verbiä, vain apuverbi (tässä: darf) taipuu ja pääverbi (tässä: vorstellen) on perusmuodossaan lauseen viimeinen sana.

(rivi 7) **ein** Kollege *eräs/yksi kollega*

Miten äännät artikkelin ein? Entä kaksoiskonsonantit? (vrt. oppikirja. s. 9)

Miespuolinen työkaveri on **der Kollege** ja naispuolinen **die Kollegin**.

Er besucht gerade Wien. *Hän on juuri käymässä Wienissä [Wien = Wi:n].*

Huomaa, että besuchen-verbin kanssa ei tarvita mitään prepositiota (vrt. tässä saksaksi *Wien* ja suomeksi *Wienissä*).

(rivi 8) ... **der** Kollege **aus** Deutschland? *Se kollega Saksasta.*

(rivi 9) Er kommt aus München.

Prepositio **aus** vastaa suomen päätettä *-sta, -stä* tai ilmaisee *mistä joku on kotoisin*.

(rivi 10) **Sie ist Architektin.** *Hän on arkkitehti.* Huomaa sie [zi:].

Muista: mies **der Architekt**, mutta nainen **die Architektin**. **Palauta mieleesi, miksi rivin 10 lauseessa substantiivin edessä ei ole artikkelia.**

Lieblings- *lempi-* vrt. esim. Lieblingscafé

lieb [li:p]

(rivi 11) **Grüß Gott!** Tämä on yleisin tervehdys Itävallassa ja Etelä-Saksassa mihin vuorokauden aikaan tahansa.

Freut mich! Siis mitä oppikirjan nimi taas tarkoittikaan?

(rivi 12) **Guten Tag**, freut mich!

Hanna Lahti opiskellut saksaa suomalaisessa koulussa ja opinnut muun saksalaisen kielialueen tervehdyksen *Hyvää päivää*.

Wie lange bleiben Sie in Wien? *Kuinka kauaksi aikaa jäätte Wieniin?*

Bleiben-verbi vastaa kysymykseen *missä*. Sen vuoksi saksaksi sanotaan **in Wien**, mutta suomalainen jää **Wieniin**,

(rivi 13) **Ich bleibe** nur ein paar Tage **hier**. *Jään vain pariaksi päiväksi tänne.*

Huomaa **bleiben**-verbin [blaibn] käyttö: Minä jään „täällä“ (= tänne).

(rivi 14) **Hanna findet das Café** hier besonders **toll**. **Hannan mielestä** tämä kahvila on erikoisen kiva.

Finden-verbillä on kaksi merkitystä: *olla jotain mieltä jstk* ja *löytää* (vrt. engl. to find). **Taivuta finden-verbin kaikissa muodoissaan.**

fast jeden Tag *melkein joka päivä*

Huom! Saksan **fast** tarkoittaa *melkein*.

(rivi 15) **Stimmt!** *Pitää paikkansa!*

Miten äännät s-kirjaimen tässä sanassa? (Vrt. oppikirjan s. 9)

Das ist **mein** [main] Wohnzimmer, **mein** Büro ... *Tämä on **minun** olohuoneeni, **minun** toimistoni ...*

Omistuspronominia **mein** *minun* käytetään das- ja der-sukuisten sanojen kanssa.

Die-sukuisten sanojen ja monikkojen kanssa käytetään pitempää muotoa **meine**.
Vrt. **meine Arbeit** (die Arbeit *työ*)

(rivi 16) **mein** Konferenzraum **minun** *kokoushuoneeni*

der Konferenzraum: yhdyssanojen suku määräytyy aina sanan jälkimmäisen osan mukaan: **die** Konferenz (*konferenssi*) ja **der** Raum (*huone, tila*)

(rivi 17) Du hast eine **super** Arbeit. *Sinulla on tosi hyvä työ.*

(rivi 18) Ja, ich **finde die Arbeit** sehr schön. *Kyllä, (tämä) työ on minusta hyvin mukavaa.*

Sie macht viel Spaß. *Se on hyvin hauskaa.*

Sie [zi:]_viittaa die-sukuiseen sanaan, tässä **die Arbeit**.

(rivi 19) **Wo** arbeiten Sie denn? **Missä** *olette (sitten) töissä?*

Mainitse joku muu kysymyssana.

(rivi 20) **Bei** Donaubau *Donaubau-firmassa*

Prepositiolla **bei** [bai] voi ilmaista, missä firmassa tai yrityksessä on töissä. Vrt. **Ich arbeite bei Nokia.**

...das ist **ein** Architekturbüro und **das** Büro...

Huomaa artikkelin käyttö: ensimmäistä kertaa epämääräinen artikkeli ja sitten määräinen artikkeli.

(rivi 21) ... **liegt** [li:kt] nur 250 Meter **von hier** ... **sijaitsee** *vain 250 metrin päässä täältä.*

Taivuta *liegen-verbi kaikissa muodoissaan.*

(rivi 22) **Jetzt möchten wir** nur schnell eine Tasse Cappuccino **trinken.** *Nyt haluaisimme juoda vain nopeasti kupin cappuccinoa.*

Käänteinen sanajärjestys (ensin verbi ja sitten tekijä), kun ajan määre **jetzt** *nyt* aloittaa lauseen.

Jos lauseessa on kaksi verbiä, pääverbi on lauseessa viimeisenä. Vain apuverbi taipuu (**möchte**) ja pääverbi on perusmuodossaan viimeisenä (**trinken**).

(rivi 23) **Das geht aber nicht.** *Mutta se ei käy. / Mutta se ei onnistu.*

Mitä **gehen**-verbi tarkoittaa seuraavissa ensimmäisen kappaleen lauseissa? Kiinnitä huomiota verbin ääntämiseen!

Die Frau **geht** langsam und ruhig.

Sie sprechen gut Deutsch. – Es **geht**.

(rivi 24) **Was geht nicht?** *Mikä ei käy?*

Kieltosana **nein** aloittaa kielteisen lauseen. Se voi vastata myös kokonaista lausetta. Vrt. *Möchtest du eine Tasse Kaffee? – Nein.*

Kieltosana **nicht** kieltää lauseen lopussa koko lauseen.

(rivi 25) **schnell** *nopeasti*

Saksassa adverbit ja adjektiivit ovat samannäköisiä. Esim. **schnell** tarkoittaa *nopeasti* (adverbi) ja *nopea* (adjektiivi).

(rivi 26) **Das geht hier im Jelinek nicht.** *Se ei käy. / Se ei onnistu täällä Jelinekissä. Miten äännät sanan „geht“?* (Vrt. oppikirjan s. 9)

Taivuta verbi **gehen** kaikissa muodoissaan.

(rivi 27) **Warum denn nicht?** Kysymyssana *miksi*.

Mitä kysymyssanat *wohin, woher, wie bitte* tarkoittavat? Tiedätkö jonkun muun kysymyssanan?